

آینده مبهم مناقشه قره باغ در درگیری‌های متداوم ارمنستان و جمهوری آذربایجان

با وجود تلاش‌های منطقه‌ای و بین‌المللی برای کاهش تنش‌های مرزی میان جمهوری آذربایجان و ارمنستان، درگیری‌های طرفین متخاصم در خطوط تماس همچنان ادامه دارد.

آران نیوز؛ وزارت دفاع جمهوری آذربایجان بار دیگر نیروهای ارمنستان را به نقض توافقنامه آتش بس میان دو کشور متهم کرده است. "واقف درگاهلی" سخنگوی وزارت دفاع جمهوری آذربایجان با متهم کردن نیروهای ارمنستان به نقض آتش بس در منطقه مورد مناقشه قره باغ، گفت: نظامیان ارمنی به رژیم آتش بس در مناطق مرزی پایبند نیستند. برغم انتشار بیانیه‌ها و اتهام‌های متقابل، تاکنون مشخص نشده است که کدامیک از طرفین متخاصم، نخستین بار در روز 12 ماه جاری میلادی (ژوئیه) درگیری‌های مرزی را از شهرستان "طاووس" (تاووز TOVUZ) آغاز کرده است. شهرستان طاووس در مناطق تقریباً شمالی جمهوری آذربایجان و در نزدیکی مرز گرجستان واقع است. این شهرستان در واقع، منطقه‌ای راهبردی برای اقتصاد انرژی جمهوری آذربایجان، گرجستان و ترکیه تلقی می‌شود. یک سوال اساسی این است که چرا درگیری‌های مرزی این بار از شهرستان طاووس آغاز شده است؟ در حقیقت، برخلاف سال‌های گذشته، این نخستین بار است که درگیری در منطقه‌ای غیر از مناطق مورد مناقشه قره باغ و در منطقه استراتژیک طاووس آغاز شده است.

به هر حال، شهرستان طاووس به عنوان شاهراه اقتصاد جمهوری آذربایجان به بازارهای مصرف انرژی و ترانزیت مطرح است. علی‌الخصوص که تمرکز خطوط لوله انتقال نفت و گاز طبیعی از مسیر سیاسی باکو-تفلیس-جیحان و همچنین خطوط راه آهن از مسیر باکو-تفلیس-ارزروم مطرح است. جدا از روند مناقشه قره باغ، باید گفت: مشکلات مسیر سیاسی انتقال انرژی جمهوری آذربایجان که از سوی دولت‌مردان وقت آمریکا در سال 1994 میلادی بر دولت‌مردان وقت جمهوری آذربایجان تحمیل شده است، با گذشت زمان بیش از پیش بروز می‌کند. در حالی که از سال 1994 میلادی، کارشناسان و محافل سیاسی مستقل مشکلات این مسیر را بارها و بارها تشریح و تبیین کرده‌اند. به هر حال، باید گفت: جمهوری آذربایجان برغم برخورداری از اقتصاد تک محصولی و وابستگی به صادرات نفت و گاز طبیعی، به شدت به مسیر اصلی و ناامن انتقال انرژی تحمیل شده از سوی آمریکا، وابسته است. در عین حال، باید گفت: این نخستین بار طی چند 26 سال گذشته است که درگیری از خطوط انتقال انرژی جمهوری آذربایجان از منطقه طاووس آغاز شده است. این حملات را می‌توان به نوعی تهدید مسیرهای انتقال انرژی نفت و گاز جمهوری آذربایجان قلمداد کرد. به نظر می‌رسد دولت باکو تلاش می‌کند، تهدیدها را به فرصت‌ها تبدیل کند. در همین ارتباط، "الین سلیمانف" سفیر جمهوری آذربایجان - که یهودی و وابسته به جریان صهیونیسم بین‌الملل قلمداد می‌شود، معتقد است: "مهمترین مسأله نزدیکی خطوط لوله انتقال نفت و گاز به محل درگیری است که نفت و گاز را به بازارهای اسرائیل، اروپا و دیگر بازارهای مصرف می‌رسانند". این مقام آذری همچنین به منظور تحت تاثیر قرار دادن مناقشه جاری، گفته است: "چهل درصد از نفت صادراتی جمهوری آذربایجان با اسرائیل از همین مسیر منتقل می‌شود". برغم این اظهارنظرها، تردیدی نیست که جمهوری آذربایجان به دلیل انتقال نفت و گاز خود به بازارهای مصرف از مسیرهای سیاسی به شدت به این مسیر ناامن وابسته است. حتی در صورت حل مناقشه قره باغ نیز ممکن است دولت و مردم مسلمان جمهوری آذربایجان با عواقب ناگوار انتقال انرژی از مسیرهای سیاسی و ناامن انتقال انرژی با مشکلاتی مواجه شوند.